

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 103.908 van 22 februari 2002

A. 75.361/VIII-278

In zake: **de vereniging zonder winstoogmerk
Nationaal Syndicaat der Militairen,**
afgekort als "NSM",

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Thierry VERMEIRE, advocaat,
Keverstraat 11
1000 Brussel,

tegen:

1. **de Controlecommissie inzake de
representativiteit van de professionele
syndicale organisaties van de militairen,**
2. **de Belgische Staat,** vertegenwoordigd door
de Minister van Landsverdediging.

Tussenkomende partij:

**de Algemene Centrale van het Militair
Personeel,** afgekort als "ACMP",

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Carine FLAMEND, advocaat,
Vilvoordsesteenweg 101
1860 Meise.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 18 augustus 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk Nationaal Syndicaat der Militairen, afgekort als "NSM", de nietigverklaring vordert van de beslissingen van de Controlecommissie inzake de representativiteit van de professionele syndicale organisaties van de militairen, waarbij deze:

- "1° vaststelt dat het Nationaal Syndicaat der Militairen niet het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt en tevens niet representatief is (juni 1997);
- 2° vaststelt dat de Algemene Centrale van het Militair Personeel het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt en representatief is (juni 1997);
- 3° weigert de bijdrageplichtige leden van de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie vertegenwoordigd in de Nationale Arbeidsraad, te controleren en te tellen";

Gelet op arrest nr. 69.285 van 30 oktober 1997 waarbij de vordering tot schorsing en de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen worden afgewezen en aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag wordt gesteld;

Gelet op arrest nr. 55/98 van het Arbitragehof van 20 mei 1998;

Gezien het op 19 oktober 1998 ingediende verzoekschrift, waarbij de Algemene Centrale van het Militair Personeel vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikking van 16 november 1998 waarbij deze tussenkomst wordt toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 8 mei 2001, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 2 augustus 2001, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 26 oktober 2001;

Gezien de brief van 23 oktober 2001 waarbij de zaak wordt uitgesteld tot de openbare terechtzitting van 18 januari 2002;

Gehoord het verslag van mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. VAN GRIEKEN, loco Mr. VERMEIRE, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van luitenant DE SAEDELEER, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. FLAMEND, advocaat, die voor de tussenkomen partij verschijnt;

Gehoord het advies van de heer HERBIGNAT, eerste auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van de zaak;

1. De vereniging zonder winstoogmerk Nationaal Syndicaat der Militairen, afgekort als NSM, is een professionele vakorganisatie van militairen. Ze is erkend bij koninklijk besluit van 27 februari 1985. Deze erkenning is vernieuwd bij koninklijk besluit van 3 december 1996.

2. Per brief die op 16 januari 1997 aan de Minister van Landsverdediging toegezonden is, vraagt de verzoekende vereniging haar representativiteit vast te stellen, omdat ze van oordeel is dat ze voldoet aan de voorwaarden bepaald bij artikel 5, 2°, van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst. De vzw Actie en Vrijheid en de Algemene Centrale van het Militair Personeel, afgekort als ACMP, dienen in dezelfde zin een aanvraag in.

3. Op 27 mei 1997 richt de Controlecommissie inzake de representativiteit van de professionele syndicale organisaties van de militairen aan de drie kandidaat-organisaties een brief met het verzoek de volgende stukken te bezorgen:

- een alfabetische lijst van de bijdrageplichtige leden, die personeelslid van het actief kader van de krijgsmacht zijn, op 31 december 1996 lid van de organisatie waren en actieve dienst hadden;
- het totale aantal leden in het actief kader van de krijgsmacht op dezelfde datum,
- het bewijs dat elk lid op de referentiedatum zijn bijdrage heeft betaald;

- "het bewijs dat het bedrag van de vakbondsbijdrage overeenstemt met het bepaalde in artikel 1 van het koninklijk besluit van 25 april 1996 tot uitvoering van de wet van 11 juli 1978 (...)".

Tussen 27 mei en 10 juni 1997 richten de kandidaat-organisaties aan de Controlecommissie of aan de Minister brieven met hun opmerkingen. Zo merkt het NSM in een brief van 9 juni 1997 op dat het het huishoudelijk reglement van de commissie te laat heeft ontvangen, wat de tijd die toegemeten is om de verschijning voor te bereiden heeft verkort; deze organisatie geeft eveneens te kennen dat ze het niet eens is met de omstandigheid dat de vakorganisaties die in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd zijn ambtshalve representatief zijn.

4. De controle- en tellingsverrichtingen hebben plaats op 10 juni 1997. Elk van de organisaties bezorgt een lijst van haar leden en de stukken tot staving van de betaling van hun vakbondsbijdragen.

5. Per brief van 17 juni 1997 worden de kandidaat-organisaties ervan in kennis gesteld dat "de uiteindelijke beslissing van de controlecommissie aangaande de representativiteit van een syndicale organisatie wordt uitgesproken in openbare terechtzitting" op 24 juni 1997.

6. Op 24 juni 1997 stelt de Commissie bij gemotiveerde eindbeslissing vast "dat de Algemene Centrale van het Militair Personeel het grootste aantal bijdrageplichtige leden heeft en representatief is"; het aantal in aanmerking genomen bijdrageplichtige leden bedraagt 2.428. Het bedraagt 769 voor het SMP en 151 voor "Actie en Vrijheid".

Een voor eensluidend verklaarde kopie van de eindbeslissing wordt op 27 juni 1997 aan de betrokken organisaties overgezonden.

7. Op 25 mei 1998 stelt de controlecommissie na een nieuwe telling vast dat de ACMP, met 2.096 bijdrageplichtige leden, nog altijd het grootste aantal bijdrageplichtige leden heeft en derhalve representatief is. Bij deze telling was het aantal bijdrageplichtige leden van het NSM 639.

8. Bij arrest nr. 77.263 van 27 november 1998 heeft de Raad van State vastgesteld dat het koninklijk besluit van 20 oktober 1964 tot oprichting van een commissie van advies voor het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst ongrondwettig is.

Bij arrest nr. 91.392 van de Raad van State van 5 december 2000 zijn de artikelen 1, 2, 3, § 1, 27 tot 30, 85 tot 88, 90, 93 tot 98, 100, 102 en 110, eerste lid, van het koninklijk besluit van 15 april 1996 tot uitvoering van de voormelde wet van 11 juli 1978 vernietigd en is de onwettigheid van de titels I en II van hetzelfde besluit vastgesteld;

Overwegende dat de Controlecommissie inzake de representativiteit van de professionele syndicale organisaties van de militairen geen orgaan is dat onderscheiden is van de Belgische Staat; dat ze derhalve buiten de zaak dient te worden gesteld;

Overwegende dat de verwerende partij het belang van de verzoekende partij betwist, om reden dat ze geen enkel voordeel zou halen uit de nietigverklaring van de bestreden handelingen, aangezien deze nietigverklaring de vorige situatie opnieuw zou doen ontstaan en dus alleen de representativiteit van de ACMP zou worden gehandhaafd;

Overwegende dat de verzoekende vereniging onder meer de representativiteitsvoorwaarden bekritiseert; dat de exceptie verband houdt met de grond;

Overwegende dat de verwerende partij een tweede exceptie opwerpt die betrekking heeft op de toereikendheid van het mandaat om in rechte op te treden; dat ze de vraag stelt of de statuten van de verzoekende partij niet de handtekening van twee bestuurders naast die van de aangestelde derde voorschrijft; dat ze zich ook afvraagt of "de heer VANDE CASTEELE de hoedanigheid van advocaat, die hij in de eerste plaats als zijn hoedanigheid aanwijst, en die van aangestelde derde kan cumuleren" en of "de heer VANDE CASTEELE aangesteld is/was als advocaat, wat zijn eerste hoedanigheid is";

Overwegende dat artikel 28 van de statuten van de verzoekende partij het volgende bepaalt: "De gerechtelijke en buitengerechtelijke vorderingen, zowel in de hoedanigheid van eiser als in de hoedanigheid van verweerder, worden ingesteld en verdedigd in naam van de vereniging op verzoek van één of van twee beheerders en/of van een derde, die met naam worden aangeduid door de raad van beheer"; dat de raad van bestuur op 3 juli 1997 Philippe VANDE CASTEELE en twee bestuurders samen heeft aangewezen om de organisatie in rechte te vertegenwoordigen; dat het verzoekschrift ondertekend is door Philippe VANDE

CASTEELE als "advocaat en derde aangestelde"; dat de ondertekening als advocaat volstaat; dat de exceptie niet wordt aangenomen;

Overwegende dat de verwerende partij een derde exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt volgens welke de statuten van de verzoekende vereniging op onregelmatige wijze gewijzigd zouden zijn, zodat de beslissingen om in rechte op te treden en om het mandaat te verlenen om de vereniging te vertegenwoordigen niet tegenwerpbaar zouden zijn;

Overwegende dat de statuten van de verzoekende organisatie bekendgemaakt zijn in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 4 mei 1996; dat deze bekendmaking geschied is overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend; dat de exceptie niet wordt aangenomen;

Overwegende dat de verwerende partij een vierde exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt ten aanzien van de derde bestreden handeling; dat ze het volgende betoogt : "Er kan geen sprake zijn van een impliciete weigering aangezien de controlecommissie gebonden is door de wet (te weten artikel 5 van de voormelde wet van 11 juli 1978) en door het koninklijk besluit tot uitvoering ervan (te weten het koninklijk besluit van 25 april 1996); alleen de professionele vakorganisaties kunnen en moeten worden geteld";

Overwegende dat de verzoekende vereniging de omstandigheid aanvecht dat de vakorganisaties die aangesloten zijn bij een vakorganisatie vertegenwoordigd in de Nationale Arbeidsraad, bij de telling worden uitgesloten; dat de exceptie verband houdt met de grond van de zaak;

Overwegende, ten gronde, dat de rechtsgrond van de eerste twee bestreden handelingen het koninklijk besluit van 25 april 1996 is tot uitvoering van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, inzonderheid artikel 1, 12°, ervan; dat bij arrest nr. 91.392 van 5 december 2000 vastgesteld is dat de titels I en II van het genoemde koninklijk besluit onwettig zijn; dat deze onwettigheid bijgevolg noodzakelijkerwijs leidt tot de onwettigheid van de eerste twee bestreden handelingen;

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat er een belang voorhanden is om een nietigverklaring te vorderen die gegrond is op het gebrek aan rechtsgrond van de eerste twee bestreden handelingen; dat ze in dit verband betoogt "dat na een nietigverklaring op grond van dit middel, geen enkele beslissing in verband met de telling nog kan worden genomen wat het jaar 1997 betreft" en dat "de statutaire teksten waarover met de ACMP onderhandeld is naar aanleiding van de telling van 1997 hun juridische waarde zullen behouden"; dat ze voorts stelt dat volgens de resultaten van de tellingen verricht in 1998 en 1999, de ACMP representatief blijft en dat deze resultaten niet voor de Raad van State bestreden zijn;

Overwegende dat de verzoekende vereniging een vakorganisatie is die ernaar streeft als representatief te worden beschouwd; dat ze belang heeft bij het tenietdoen van de beslissing waarbij deze representativiteit aan een andere vakorganisatie wordt toegekend; dat het onjuist is te betogen, zoals de verwerende partij, dat het niet mogelijk zou zijn over te gaan tot een nieuwe telling voor het jaar 1997; dat als het zo is dat het koninklijk besluit van 25 april 1996 niet wordt toegepast, artikel 11, § 2, van de voornoemde wet van 11 juli 1978 desalniettemin het volgende bepaalt:

" Een syndicale organisatie waarvan door de commissie werd vastgesteld dat zij niet voldoet aan de bepalingen bedoeld in § 1, eerste lid, mag voor het verstrijken van de termijn van zes jaar een nieuw onderzoek aanvragen, indien zij meent sedert die vaststelling wel aan de gestelde voorwaarden te voldoen. Indien uit dit nieuw onderzoek blijkt dat de syndicale organisatie aan de gestelde voorwaarden voldoet, heeft zij onmiddellijk zitting in de comités waarvoor zij als representatief wordt beschouwd.";

dat de verzoekende partij er belang bij heeft een bijkomende kans te krijgen op de erkenning van haar representativiteit; dat het overigens om het middel, dat van openbare orde is, in aanmerking te kunnen nemen, volstaat dat de verzoekende vereniging belang heeft bij het beroep, wat het geval is; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partij een tweede middel ontleent aan "schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en samen met de artikelen 23, 27 en 182 van de Grondwet, van artikel 11 van het EVRM (...) en van artikel 22 van het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (...) (eerste onderdeel); dat ze in een tweede onderdeel de schending aanvoert van artikel 11 van de Grondwet, samen met artikel 14 van het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en van de artikelen 22 en 26 van het pact van de Verenigde Naties inzake burgerrechten en politieke rechten; dat ze in hoofdzaak betoogt dat de "uitsluiting van het NSM wat de representativiteit betreft, hoewel het na controle als tweede gerangschikt is" en "de onmogelijkheid om de andere zetels te verkrijgen - die

voorbehouden blijven aan de zogenaamde politieke vakbonden, terwijl die voor de controle niet worden opgeroepen -", ook al vloeien die voort uit de voornoemde wet van 11 juli 1978, aanleiding geven tot discriminatie, inzonderheid ten aanzien van de personeelsleden van de Rijkswacht, en de bepalingen schenden waarnaar in het middel verwezen wordt; dat voor de verzoekende partij de omstandigheid dat de "politieke" vakorganisaties bij de Nationale Arbeidsraad aangesloten zijn, niet de voorkeursbehandeling kan wettigen die ze genieten om als representatief in aanmerking te worden genomen en "alleen democratische verkiezingen of, in voorkomend geval, de telling van het aantal leden op grond van precieze, relevante, objectieve en vooraf bepaalde regels een objectief en relevant criterium kunnen vormen om een verzoek om als representatief te worden beschouwd te aanvaarden of af te wijzen"; dat de verzoekende partij vaststelt dat de discriminatie die ze vraakt in de wet vervat is en de Raad van State derhalve verzoekt aan het Arbitragehof de prejudiciële vraag te stellen of de artikelen 1, 5 en 12, eerste lid, 5°, van de wet van 11 juli 1978 conform zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en gelezen in samenhang met artikel 11 van het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en met de artikelen 23, 27 en 182 van de Grondwet;

Overwegende dat de verwerende partij uitvoerig de stelling van de verzoekende partij bekritiseert en betoogt dat het begrip "gewapende macht" weliswaar gemeen is aan de krijgsmacht en de Rijkswacht, maar dat dit niet noodzakelijkerwijs ertoe dient te leiden dat deze korpsen op dezelfde manier worden behandeld wat vakbondsangelegenheden betreft; dat ze wat de wet van 11 juli 1978 betreft, ernaar streeft aan te tonen dat het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de zogenaamde representatieve vakorganisaties en die welke niet representatief zijn juist en relevant is en besluit dat de laatstgenoemde, "die dus geenszins in 'dezelfde situatie verkeren' als de representatieve vakorganisaties, derhalve niet naar behoren de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet kunnen aanvoeren"; dat ze in haar laatste memorie vaststelt "dat de controlecommissie inzake de representativiteit geen wettige telling voor het jaar 1997 kon doen (zie het middel dat ambtshalve wordt aangevoerd in het verslag van het auditoraat), de enige telling waarvan in het onderhavige beroep sprake is, omdat de hypothese dat het aantal leden van de 'politieke' vakorganisaties moet worden geteld zich niet kan voordoen"; dat ze daaruit besluit dat het overbodig is aan het Arbitragehof de door de verzoekende vennootschap geformuleerde prejudiciële vraag te stellen;

Overwegende dat de exceptie van niet-ontvankelijkheid wegens ontstentenis van belang die de verwerende partij heeft opgeworpen tegen het middel

dat is ontleend aan het ontbreken van rechtsgrond van de eerste twee bestreden handelingen, verworpen is; dat het antwoord op de door de verzoekende partij geformuleerde prejudiciële vraag noodzakelijk is voor de regeling van het geschil wat de derde bestreden handeling betreft; dat de vraag dient te worden gesteld,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De Controlecommissie inzake de representativiteit van de professionele syndicale organisaties van de militairen wordt buiten de zaak gesteld.

Artikel 2.

Vernietigd worden de beslissingen van 24 juni 1997 van de Controlecommissie inzake de representativiteit van de professionele syndicale organisaties van de militairen, waarbij deze :

- "1° vaststelt dat het Nationaal Syndicaat der Militairen niet het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt en tevens niet representatief is;
- 2° vaststelt dat de Algemene Centrale van het Militair Personeel het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt en representatief is.

Artikel 3.

Voor het overige wordt de uitspraak opgeschort.

Artikel 4.

De volgende prejudiciële vraag wordt gesteld aan het Arbitragehof:

Schendt artikel 5 van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, voorzover dit artikel "elke syndicale organisatie erkend in de zin van artikel 12 die aangesloten is bij een syndicale organisatie die in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd is" ambtshalve als representatief beschouwt voor de toepassing van de wet van 11 juli 1978, terwijl enerzijds de organisaties die zitting hebben in de Nationale Arbeidsraad in de praktijk geenszins representatief blijken te zijn voor het personeel genoemd in artikel 1 van de genoemde wet van 11 juli 1978, en terwijl anderzijds deze ambtshalve representativiteit tot gevolg heeft dat slechts één enkele

professionele vakorganisatie van militairen als representatief kan worden beschouwd, overeenkomstig het tweede lid van artikel 5 van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst?".

Artikel 5.

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee belast een aanvullend verslag op te maken na ontvangst van het arrest van het Arbitragehof.

Artikel 6.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op tweeëntwintig februari tweeduizend twee door:

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.